

**Plán péče
o přírodní památku
Orlí hnízdo
na období
2026–2035**

Zhotovitel: Pulsatilla z.s.
Objednatel: Jihomoravský kraj
Rok zpracování: 2025

Obsah

OBSAH	3
1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉM ÚZEMÍ	4
1.1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.2 ÚDAJE O LOKALIZACI ÚZEMÍ V RÁMCI ÚZEMNĚ SPRÁVNÍHO ČLENĚNÍ ČR	4
1.3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ PODLE SOUČASNÉHO STAVU KATASTRU NEMOVITOSTÍ	4
1.4 VÝMĚRA ÚZEMÍ A JEHO OCHRANNÉHO PÁSMA	5
1.5 PŘEKRYV ÚZEMÍ S JINÝM TYPEM OCHRANY	5
1.6 KATEGORIE IUCN	5
1.7 PŘEDMĚT OCHRANY ZCHÚ	5
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	5
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	6
1.8 CÍL OCHRANY	6
2. ROZBOR STAVU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ S OHLEDEM NA PŘEDMĚT OCHRANY 8	
2.1 POPIS ÚZEMÍ A CHARAKTERISTIKA JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ	8
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	8
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	10
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	11
2.2 HISTORIE VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ A ZÁSADNÍ POZITIVNÍ I NEGATIVNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI V MINULOSTI A SOUČASNOSTI	11
2.3 SOUVISEJÍCÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTY, SPRÁVNÍ AKTY A OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY	12
2.4 SOUČASNÝ STAV ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH	12
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	12
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	13
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	13
2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	13
2.5 SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ STAVU PŘEDMĚTŮ OCHRANY, VÝSLEDKŮ PŘEDCHOZÍ PÉČE, DOSAVADNÍCH OCHRANÁŘSKÝCH ZÁSAHŮ DO ÚZEMÍ A ZÁVĚRY PRO DALŠÍ POSTUP	13
2.6 STANOVENÍ PRIORITNÍCH ZÁJMŮ OCHRANY ÚZEMÍ V PŘÍPADĚ JEJICH MOŽNÉ KOLIZE	14
3. PLÁN ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ	15
3.1 VÝČET, POPIS A LOKALIZACE NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ V ZCHÚ	15
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	15
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	16
3.2 ZÁSADY HOSPODÁŘSKÉHO NEBO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ OCHRANNÉHO PÁSMA VČETNĚ NÁVRHU ZÁSAHŮ A PŘEHLEDU ČINNOSTÍ	16
3.3 ZAMĚŘENÍ A VYZNAČENÍ ÚZEMÍ V TERÉNU	16
3.4 NÁVRHY POTŘEBNÝCH ADMINISTRATIVNĚ-SPRÁVNÍCH OPATŘENÍ V ÚZEMÍ	16
3.5 NÁVRHY NA REGULACI REKREAČNÍHO A SPORTOVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ VEŘEJNOSTÍ	17
3.6 NÁVRHY NA VZDĚLÁVACÍ A OSVĚTOVÉ VYUŽITÍ ÚZEMÍ	17
3.7 NÁVRHY NA PRŮZKUM ČI VÝZKUM A MONITORING PŘEDMĚTU OCHRANY ÚZEMÍ	17
4. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE	18
4.1 PŘEDPOKLÁDANÉ ORIENTAČNÍ NÁKLADY HRAZENÉ ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY PODLE JEDNOTLIVÝCH ZÁSAHŮ (DRUHŮ ČINNOSTÍ)	18
4.2 POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMACÍ	18
4.2.1 Literatura a internetové zdroje	18
4.2.2 Mapové podklady a služby	18
4.3 SEZNAM ZKRATEK POUŽÍVANÝCH V PLÁNECH PÉČE	19
4.4 PODKLADY PRO PLÁN PÉČE ZPRACOVAL	20
4.5 SEZNAM OBRÁZKŮ	20
5. PŘÍLOHY	21

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	5929
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Orlí hnízdo
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	nařízení
orgán, který předpis vydal:	Rada Jihomoravského kraje
číslo předpisu:	18/2014
datum platnosti předpisu:	13. 12. 2013
datum účinnosti předpisu:	1. 3. 2014

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Jihomoravský
okres:	Znojmo
obec s rozšířenou působností:	Znojmo
obec s pověřeným obecním úřadem:	Vranov nad Dyjí
obec:	Štítary
katastrální území:	Štítary na Moravě

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 763870 *Štítary na Moravě*

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
724/1	lesní pozemek		1 202 249	93 936
724/16	lesní pozemek		707 050	63 569
Celkem				157 505

Ochranné pásmo:

Katastrální území: 763870 *Štítary na Moravě*

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)*
886/1	vodní plocha	rybník	432 674	10 616
Celkem				10 616

Pozn.: * Výměra parcel KN v jejich částech dotčených ochranou byla zjištěna geodetickým zaměřením.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	15,7505			
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy		1,0616	nepłodná půda	
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	15,7505	1,0616		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park: ne
chráněná krajinná oblast (včetně zóny): ne
překryv s jiným typem ochrany: ne
mezinárodní statut ochrany: ne

Natura 2000

ptačí oblast: ne
evropsky významná lokalita: CZ0624095 Údolí Dyje

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany Přírodní památky Orlí hnízdo jsou nízké xerofilní křoviny – porosty se skalníky (*Cotoneaster* spp.), hercynské dubohabřiny, suťové lesy, šterbinová vegetace silikátových skal a drolin, pohyblivé suť silikátových hornin a skalní vegetace s kostřavou sivou (*Festuca pallens*). Z hmyzu je předmětem ochrany kriticky ohrožený jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*), ohrožený roháč obecný (*Lucanus cervus*) a tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo*).

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
L3.1 Hercynské dubohabřiny	25	Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i> s výskytem bramboříku nachového a lilie zlatohlavé.	a, b (9170)
L4 Suťové lesy	15	Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklich.	a, b (9180*)
K4A Nízké xerofilní křoviny se skalníky (<i>Cotoneaster</i> spp.)	5	Křoviny s výskytem skalníku celokrajného a dalších křovin.	a, b (40A0)
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin	5	Chasmodyfytická vegetace silikátových skalnatých svahů s tařící skalní.	a, b (8220)
S2B Pohyblivé sítě silikátových hornin	2	Středoevropské silikátové sítě s pionýrskými porosty sukulentů a terofitů na výslunných stanovištích nebo kapradin, mechorostů a lišejníků na stinných místech.	a, b (8150)
T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>)	3	Otevřené trávníky skalnatých svahů jsou typické výskytem kostřavy sivé.	a, b (6190)

* kód předmětu ochrany: viz níže

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
jasoň dymnivkový (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	§1, EN	lesní paseky a světliny; málo početná populace, cca 10 exemplářů	a
roháč velký (<i>Lucanus cervus</i>)	§3, VU	doubravy a smíšené lesy; 1 exemplář	a, b (6707)
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	§2, EN	prosvětlené doubravy na svazích; roztroušeně v celém údolí	a, b (4275)

* kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

** stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR:

§1, §2, §3 – druhy zvláště chráněné v kategoriích kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené dle přílohy II vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;

CR, EN, VU, NT, LC – druhy kriticky ohrožené, ohrožené, zranitelné, téměř ohrožené a málo dotčené dle červeného seznamu ČR, údaj o stupni ohrožení převzat z Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich et Chobot 2017), z Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky: Obratlovci (Chobot et Němec 2017) nebo Bezobratlí (Hejda et al. 2017).

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
K4A Nízké xerofilní křoviny – porosty se skalníky	Teplomilné křoviny na skalách.	• výskyt životaschopné populace skalníku celokrajného
L3.1 Hercynské dubohabřiny	Druhově pestré lesy.	• výskyt životaschopné populace bramboříku

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
L4 Suťové lesy	Druhově pestré lesy na svazích.	• víceetážové lesy na svazích s mrtvým dřevem
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	Zachovalé obnažené skály s tařící skalní.	• výskyt životaschopné populace tařice skalní
S2B Pohyblivé sutě silikátových hornin	Zachování pohyblivých sutí.	• výskyt biotopu v území
T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>)	Skalní terásky s výskytem kostřavy sivé.	• výskyt skalních terásek s kostřavou sivou

B. druhy

jméno	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
jasoň dymnivkový (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území
roháč velký (<i>Lucanus cervus</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů¹

Přírodní památka Orlí hnízdo se rozkládá na příkrých skalnatých srázech se západní a jihozápadní orientací nad řekou Dyjí. Skalní podloží je tvořeno převážně kyselými vyvřelými horninami (migmatity až pararulami) krystalinika Českého masivu. Ojedinele se vyskytují vložky bazičtějších amfibolitů. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 350–440 m nad mořem.

Převažujícím typem vegetace jsou lesy. Díky kombinaci rozmanitých geomorfologických, geologických a mikroklimatických podmínek se na tomto území vyvinula společenstva s pestrým druhovým složením. Na skalách rostou nízké xerofilní křoviny se skalníkem celokrajným a čilimníkem černajícím. Na kontaktu s touto vegetací se na mělkém substrátu na skalách vyvíjí skalní vegetace s kostřavou sivou a tařící skalní. Dalším typem vegetace, který na skalách nalezneme, je štěrbinová vegetace silikátových skal a drolin. V okolí skalních výchozů nad přehradou roste roztroušeně až hojně chrpa chlumní široolistá a oměj jedhoj.

Světlý les na skalních výchozech a mělkém substrátu je tvořen zejména kyselými doubravami s dubem zimním, kručinkou chlupatou a místy s kostřavou ovčí a metličkou křivolakou. Místy dominuje konvalinka vonná. V horní části svahů doubravy přecházejí do hercynských dubohabřin s bohatým podrostem.

Na svazích v erozních roklicích rostou suťové lesy, kde v dřevinném patře i v synuzii podrostu dominují druhy náročnější na vláhu a živiny. Dominantní dřevinou zde bývá lípa. V podrostu suťových lesů a na skalách je vyvinuto keřové patro s brslenem bradavičnatým, lískou obecnou a vzácně i s řešetlákem počistivým. Vzácně zde roste klokoč zpeřený a v bylinném patře huseník převislý. Místy dominantně roste měsíčnice vytrvalá.

Významným fenoménem v území jsou pohyblivé sutě silikátových hornin. Jsou tvořeny různě velkými úlomky zvětralých hornin přemístěných vlivem gravitace do nižších partií svahu, kde se hromadí a vytváří málo stabilní vrstvu suťového materiálu tzv. suťová pole. Zde byla nalezena šanta kočičí.

Ve stromovém patře lesních porostů kromě dubu zimního, habru obecného a borovice lesní roste i javor mléč, javor babyka a jasan ztepilý. V podrostu dřevin se objevuje brambořík nachový a lilie zlatohlavá. Místy je vidět tlak ruderalizace (zejména v okolí chat). Lokalita je součástí komplexu podobných lokalit v údolí Dyje, které dohromady tvoří unikátní celek.

Pro ochránářsky významné druhů motýlů jde o jednu z nejcennějších ploch v rámci celé EVL Údolí Dyje. V roce 2012 bylo v PP Orlí hnízdo zjištěno 202 druhů denních a nočních motýlů ze skupiny tzv. *Macrolepidoptera*, z toho jeden zvláště chráněný druh dle zákona 114/92 Sb., 6 druhů ohrožených dle Červeného seznamu ČR a 21 regionálně významných druhů motýlů typických pro řídké světlé lesy, skalní stepi a zachovalé suťové údolní lesy. Za ochránářsky nejvýznamnější lze považovat výskyt kriticky ohroženého a evropsky významného jasoně dymnivkového, jehož populace přežívá při hranici a vně lokality, okáče ovsového a početné populace evropsky významného přástevníka kostivalového. Tyto druhy jsou vázány na otevřené světlé lesy a lesní světliny.

¹ podkapitola zpracována s využitím zdroje Sdružení Pro Natura 2000 (2014): Plán péče o přírodní památku Orlí hnízdo na období 2015–2025.

Při coleopterologickém průzkumu bylo v PP Orlí hnízdo nalezeno a determinováno 134 druhů brouků. Zachovalost zdejších doubrav dokládají nálezy bioindikačně reliktního nosatce *Rutera hypocrita* a bioindikačně reliktního střevlíka *Notiophilus rufipes*. V souladu s xerothermním charakterem bezlesých enkláv je pak výskyt bioindikačně reliktní mandelinky *Eumolpus asclepiadeus*. Území PP Orlí hnízdo je součástí širší oblasti výskytu dvou evropsky významných druhů, které jsou předmětem ochrany celé evropsky významné lokality Údolí Dyje – tesaříka obrovského a roháče obecného.

Obrázek 1: Letecký snímek z roku 1953² s vyznačením území

Při ornitologickém průzkumu v hnízdní sezóně roku 2012 bylo v PP Orlí hnízdo zjištěno celkem 40 druhů ptáků, z toho šest druhů zvláště chráněných. Vyskytovaly se zde ptačí druhy, které jsou typicky vázány na listnaté a smíšené lesní porosty. Významným rysem lokality je skutečnost, že se zde přirozené nebo přírodě blízké složení lesa dochovalo do současnosti. Staré nebo suché stromy obohacovaly prostředí nejen o potravní nabídku, ale poskytovaly hnízdní prostředí pro řadu druhů, které vyžadují ke hnízdění dutiny, např. pro holuba doupňáka, lejska bělokrkého, lejska šedého, strakapouda velkého a žlunu šedou. V roce 2012 na lokalitě nebo v její blízkosti pravděpodobně hnízdil silně ohrožený jestřáb lesní. Lokalita je významná pro sovy, v roce 2025 zde byly pozorovány pobytové znaky výra velkého. Nalezeno bylo osm pozůstatků rozklovaných ježků na skalních výchozech v centrální části území.

² Zdroj: viz podkapitola 4.2.2 Mapové podklady a služby.

Obrázek 2: Výr velký pouští ulovené ježky z výšky na skálu, aby je pak mohl zkonzumovat

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení [#]	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky*
ROSTLINY			
brambořík nachový (<i>Cyclamen purpurascens</i>)	§3	LC	v podrostu lesů; roztroušeně v území
chrpa chlumní širolistá (<i>Centaurea triumfettii</i> subsp. <i>axillaris</i>)	§3	NT	světlé lesy s vystupujícími skalami, na skalách převažují doubravy a maloplošně bory; druh běžný, jednotlivý výskyt v území
kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>)	§3	NT	společenstva na mělkém substrátu s ochrannými významnými druhy; druh vzácný
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	§3	LC	v podrostu lesů; vzácně, jednotlivý výskyt v území
měsíčnice vytrvalá (<i>Lunaria rediviva</i>)	§3	LC	jednotlivý výskyt v suťových lesích
oměj jedhoj (<i>Aconitum anthora</i>)	§2	NT	rozvolněné lesy se skalními výchozy; vzácný druh
sněženka podsněžník (<i>Galanthus nivalis</i>)	§3	NT	jednotlivý výskyt; vzácný druh
tařice skalní Arduinova (<i>Aurinia saxatilis</i> subsp. <i>arduini</i>)	§3	NT	světlé lesy s vystupujícími skalami; druh běžný
HMYZ			
jasoň dymnivkový (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	§1	EN	při severní hranici území, cca 10 exemplářů
roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)	§3	VU	zastíněná dubohabřina; výskyt řídký
střevlík Scheidlerův (<i>Carabus scheidleri</i> <i>scheidleri</i>)	§3	-	hojně se vyskytující
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	§2	EN	prosvětlené doubravy na svazích
PTÁCI			
holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	§2	VU	po celé ploše lokality; dva hnízdicí páry

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení [#]	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky*
ještěrba lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	§3	VU	ozýval se při všech návštěvách mezi západní částí lokality až k okraji lokality PP Petrovy skály
lejssek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	§3	LC	jeden hnízdící pár
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	§3	LC	???
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	§2	NT	po celé ploše lokality; tři hnízdící páry

Pozn.:

§1, §2, §3 – druhy zvláště chráněné v kategoriích kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené dle přílohy II vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;

[#] stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR: CR, EN, VU, NT, LC – druhy kriticky ohrožené, ohrožené, zranitelné, téměř ohrožené a málo dotčené dle červeného seznamu ČR, údaj o stupni ohrožení převzat z Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich et Chobot 2017), z Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky: Obratlovci (Chobot et Němec 2017) nebo Bezobratlí (Hejda et al. 2017).

* Plán péče o přírodní památku Orlí hnízdo na období 2015–2025.

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Běžné disturbanční činitele.

b) biotické disturbanční činitele

Běžné disturbanční činitele.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody – území bylo vyhlášeno v kategorii přírodní památka. Lokalita je součástí evropsky významné lokality Údolí Dyje.

b) lesní hospodářství – s ohledem na extrémní stanoviště nebyla převážná část území v poválečné historii hospodářsky využívána.

c) zemědělské hospodaření – neprobíhá.

d) myslivost – území je součástí honiteb Štítary – Pláž (uživatel honitby MS Štítary, vlastník HS Štítary - Pláž) a Zálesí – L (uživatel honitby FALK Spedition s.r.o., vlastník HS Zálesí).

e) rybářství – území spadá do rybářského revíru 461 032 – Dyje 15 – nádrž Vranov (34 km, 537 ha, mimopstruhový revír – Moravský rybářský svaz, místní organizace Znojmo)³.

f) rekreace a sport – území je značně nepřístupné, a proto není příliš využíváno.

g) těžba nerostných surovin – v území těžba nerostných surovin neprobíhá.

³ MRK.cz. Rybářský revír – 461 032 – Dyje 15 – nádrž Vranov.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Souvisejícími plánovacími dokumenty jsou Územní plán Štítary z roku 2012 (Ing. arch. Hašek) a jeho Změna č. 1 (r. 2020), 2 (r. 2021), 3 (r. 2022) a dále Plán péče o přírodní památku Orlí hnízdo na období 2015–2025 (Sdružení Pro Natura 2000) z roku 2014.

Souvisejícími správními rozhodnutími a právními předpisy je Nařízení Jihomoravského kraje ze dne 13. 12. 2013 o zřízení Přírodní památky Orlí hnízdo a jejího ochranného pásma. Navíc je lokalita součástí evropsky významné lokality CZ0624095 Údolí Dyje.

Obrázek 3: Přírodní památka leží v ochranném pásmu vodního zdroje

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	33 Předhoří Českomoravské vrchoviny
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC Znojmo (615000)
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	15,8
Období platnosti LHP (LHO)	1.1.2016–31.12.2025
Organizace lesního hospodářství	LČR LS Znojmo

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny			
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT*	Podíl (%)**
0Z	reliktní bor	BO9, BŘ1, DB (BK, SM)	11
1J	habrová javořina	DBZ3, LP2, JV2, HB2, BŘEK1, BBK, třešeň, keře	10
1Z	zakrslá doubrava	DB9, BŘ1, HB, BO	25
1S	(habrová) doubrava na písčích	DB8, HB1, BO1, BŘ, LP	3
2A	javorobuková doubrava	DB5, BK1, LP2, JV1, HB1, BB	9
2B	bohatá buková doubrava	DB6, BK3, HB1, LP, BŘK, JV, (CER), slabě keře	20
2C	vysýchavá buková doubrava	DB7, BK2, HB1	7
3D	obohacená dubová bučina	BK6, LP2, DB2, JV, JD	9
3J	lipová javořina	BK4, LP3, JV2, JD1, JL, HB, DB, JS	6
Celkem			100

Pozn.: * přirozená dřevinná skladba byla stanovena podle PLÍVY (1987), ** stanoveno kvalifikovaným odhadem

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů
M4 – Lesnická mapa typologická

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Rybníky, vodní nádrže ani vodní toky nejsou součástí území.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Útvary neživé přírody nejsou předmětem ochrany, není třeba je zvláště popisovat.

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

V území nejsou.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	K4A Nízké xerofilní křoviny – porosty se skalníky (<i>Cotoneaster</i> spp-)		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
výskyt životaschopné populace skalníku celokrajného	Ponechat samovolnému vývoji		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	L3.1 Hercynské dubohabřiny		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
výskyt životaschopné populace bramboříku	Ponechat samovolnému vývoji		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	L4 Suťové lesy		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
víceletážové lesy na svazích s mrtvým dřevem	Ponechat samovolnému vývoji		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
výskyt životaschopné populace tařice skalní	Ponechat samovolnému vývoji		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	S2B Pohyblivé sutě silikátových hornin	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
výskyt biotopu v území	Ponechat samovolnému vývoji	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

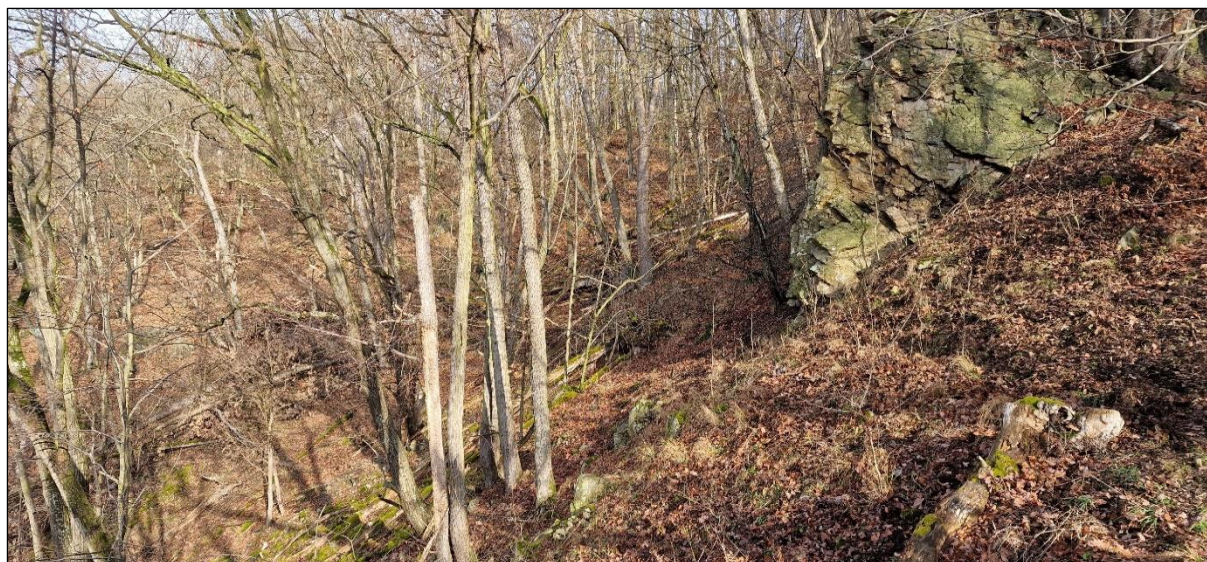
ekosystém:	T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
výskyt skalních terássek s kostřavou sivou	Ponechat samovolnému vývoji	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
jasoň dymnivkový (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
roháč velký (<i>Lucanus cervus</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
tesařík obrovský (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Zachování životaschopné populace.	• výskyt druhu v území

Obrázek 4: Skalnaté svahy nad řekou Dyjí přírodní památky Orlí hnízdo

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Režim managementu lokality lze vést dostatečně citlivě tak, aby k zásadním kolizím ochrannářských zájmů nedocházelo. Pokud by však taková situace v budoucnu nastala, je třeba chápat jako prioritu společenstva a druhy, které jsou hlavním předmětem ochrany, dále pak další významné druhy a fenomény.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast 33 – Předhoří Českomoravské vrchoviny						
Hospodářský soubor	Cílové 01 – Hospodářství mimořádně nepříznivých stanovišť hospodářství					(ha) Výměra (%)
	Souč. listnaté (smíšené) porosty	Funkční ochrana přírody a krajiny zaměření				
Soubory lesních typů	0Z, 1J, 1S, 2A, 2B, 2C, 3D, 3J					
Kategorie lesa les na mimořádně nepříznivých stanovištích / les zvláštního určení (§ 7, odst. 1, písm. a/ § 8, odst. 2, písm. a)		Hospodářský tvar -		Hospodářský způsob samovolný vývoj		
Zákonné ustanovení (zákon č.289/1995 Sb.)			Základní hospodářská doporučení			
Maximální velikost holé seče (§31, odst. 2)	-	Obmýtití	fyz. věk	Obnovní doba	nepřetržitá	
Maximální šířka holé seče (§31, odst. 2)	-	Počátek obnovy	-	Návratná doba	-	
Doba zajištění lesních porostů (výjimka - §31, odst. 6)	-	Minimální podíl MZD	-			
Minimální počty prostokořenného sadebního materiálu (Příloha č. 6 k vyhlášce č.139/2004 Sb.)		Meliorační a zpevňující dřeviny (Příloha č. 4 k vyhlášce č.83/1996 Sb.)				
-		-				
Cílová druhová skladba:				Maximální podíl GND: -----		
Odchytky od modelu: V případě zarůstání skalních výchozů dřevinami je možné tyto dřeviny redukovat. Stanovištně a geograficky nepůvodní dřeviny (BO mimo skalní výchozy) je možné individuálně redukovat. Přípustné jsou zásahy v podobě prosvětlování porostů. Při obnově podporovat přirozené zmlazení v podrostu.						
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty: Zachování funkčnosti ekosystému starého světlého lesa na extrémních stanovištích a ochrana všech jeho dílčích složek včetně tlejícího dříví a doupných stromů.						
Obnovní postup: -						
Způsob obnovy: Převážně trvalé ponechání samovolnému vývoji s předpokladem přirozené obnovy.						
Péče o kultury:						
Výchova porostu: Přípustné jsou zásahy v podobě prosvětlování porostů.						
Opatření ochrany lesů: Neodstraňovat doupné stromy, sterilní souše, listnaté vývraty a zlomy. Netěžit BO na skalních výchozech. Volit postupy šetrné k přirozenému zmlazení a podrostu.						
Meliorace:						
Zajištění mimoprodukčních funkcí lesa: Především zajištění ochrany jednotlivých složek ekosystému starého světlého lesa. Podpora druhové diverzity.						
ÚSES: Navržený režim v památce splňuje parametry pro ÚSES.						

Doporučené těžebně-dopravní technologie:
Dřevo nevyklízovat, ponechat na místě.

Přílohy:

M4 – Lesnická mapa typologická

b) péče o vodní ekosystémy

V území nejsou vodní ekosystémy.

c) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

V území jsou pouze lesní pozemky.

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Péče o jednotlivé druhy musí vyplývat především z péče o biotopy, ve kterých daný druh roste.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Péče o jednotlivé druhy musí vyplývat především z péče o společenstva, ve kterých daný druh žije.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Navrhované zásahy a činnosti viz kapitola 3.1.1 a přílohy.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Nenavrhují se.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Území je v terénu označeno tabulemi se státním znakem a pruhovým značením.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Nenavrhují se.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Nenavrhují se.

c) ostatní

Nenavrhují se.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Zvláště chráněné území nemá přednostně sloužit k rekreačnímu a sportovnímu využívání, spíše je třeba klást akcent na vzdělávací a vědecké účely.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Území by mělo sloužit svou kulturně-osvětovou funkcí pro poznávání krajiny, vegetace a jednotlivých druhů a specialistům pro různé studie.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Dopad všech zásahů na jednotlivé druhy organismů je nutné sledovat a management podle zjištěných skutečností upravit. Vhodné by bylo před koncem platnosti tohoto dokumentu zpracovat aktuální botanický, ornitologický, entomologický případně další průzkum s důrazem na konkrétní návrhy a připomínky k péči.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnosti)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
<i>Nenavrhují se</i>			
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			0,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

4.2.1 Literatura a internetové zdroje

- AOPK ČR. Maloplošná zvláště chráněná území: Orlí hnízdo [online]. [2025-05-12]. Dostupné z: <https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=14338>.
- Český úřad zeměměřický a katastrální. Nahlížení do katastru nemovitostí: Vyhledání parcely [online]. © 2004–2025, [cit. 2025-05-13] Dostupné z: <<https://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberParcelu/Parcela/InformaceO>>.
- GRULICH V., CHOBOT K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Cévnaté rostliny. Příroda 35.
- HEJDA R., FARKAČ J., CHOBOT K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Bezobratlí. Příroda 36.
- CHOBOT K., NĚMEC M. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Obratlovci. Příroda 34.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M. (eds.) (2010): Katalog biotopů České republiky. 2. vyd. Praha: AOPK ČR.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT, K., ŠTECH M. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. Praha: Academia.
- PLÍVA K. (1987): Typologický klasifikační systém ÚHÚL. Brandýs nad Labem: ÚHÚL. 52 s.
- SDRUŽENÍ PRO NATURA 2000 (2014): Plán péče o přírodní památku Orlí hnízdo na období 2015–2025 (Nepublikováno, uloženo: KÚ JmK, odbor životního prostředí, detašované pracoviště ve Znojmě).
- ZICHA O. (ed.) BioLib: Biological Library [online]. ©1999–2025, [cit. 2025-05-23]. Dostupné z: <<http://www.biolib.cz/>>.

4.2.2 Mapové podklady a služby

Mapové přílohy plánu péče byly vytvořeny v GIS, jako podklad byly použity zdroje uvedené níže. Mapy jsou v souřadnicovém systému S-JTSK a výškovém systému Bpv.

- Katastrální mapa, poskytovatel ČÚZK; Datový typ: WMTS služba, Server: <https://services.cuzk.cz/wmts/local-KM-wmts-jtsk.asp?>, Název služby: KN.
- OPRL, poskytovatel ÚHÚL; Datový typ: WMS služba, Server: https://geoportal.uhul.cz/wms_oprl/WMSservice.aspx, Název služby: Lesni_typ (Lesni_typ_popis, Lesni_typ_plocha).
- Ortofoto ČR, poskytovatel ČÚZK; Datový typ: WMTS služba, Server: <https://ags.cuzk.cz/arcgis1/rest/services/ORTOFOTO/MapServer/WMTS>, Název služby: ORTOFOTO.
- Ortofoto z roku 1953, poskytovatel: Jihomoravský kraj; Datový typ: WMTS služba, Server: https://mapy1.jmk.cz/erdas-iws/ogc/wmts/JMK_ORTO?service=WMTS&request=getcapabilities, Název služby: ORTOFOTO_1953.
- Základní topografická mapa ČR 1 : 25 000, poskytovatel ČÚZK; Datový typ: WMS služba, Server: <https://ags.cuzk.cz/arcgis1/services/ZTM/ZTM25/MapServer/WMSServer>, Název služby: Prohlížeč služba WMS - ZTM 25.

4.3 Seznam zkratk používaných v plánech péče

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

č. j. – číslo jednací

DP – dobývací prostor

EVL – evropsky významná lokalita

GIS – geografický informační systém

HS – honební společenstvo

KN – katastr nemovitostí

k. ú. – katastrální území

KÚ JmK – Krajský úřad Jihomoravského kraje

LČR – Lesy České republiky, s. p.

LHC – lesní hospodářský celek

LHO – lesní hospodářské osnovy

LHP – lesní hospodářský plán

MS – myslivecké sdružení

OP – ochranné pásmo

OPRL – Oblastní plán rozvoje lesa

p. č. – parcelní číslo

PK – pozemkový katastr

PO – ptačí oblast

PP – přírodní památka

PR – přírodní rezervace

SLT – soubor lesních typů

sp. – species, druh určený pouze do rodu

subsp. – poddruh

WMS – webová mapová služba

ZCHÚ – zvláště chráněné území

S, J, V, Z – orientace ke světovým stranám a jejich kombinace

Zkratky dřevin (upraveno dle vyhlášky č. 84/1996 Sb.):

Zkratka	Vědecký název		Český název	
JD	<i>Abies</i>	<i>alba</i> Mill.	Jedle	bělokorá
BB	<i>Acer</i>	<i>campestre</i> L.	Javor	babyka

Zkratka	Vědecký název		Český název	
JV		<i>platanoide</i> L.		mléč
KL		<i>pseudoplatanus</i> L.		klen
OLL	<i>Alnus</i>	<i>glutinosa</i> (L.) Gaertner	Olše	lepkavá
BŘ	<i>Betula</i>	<i>pendula</i> Roth.	Bříza	bělokorá
BŘP		<i>pubescens</i> Ehrh.		pýřitá
HB	<i>Carpinus</i>	<i>betulus</i> L.	Habr	obecný
TŘ	<i>Prunus</i>	<i>avium</i> (L.) Moench	Třešeň	ptačí
BK	<i>Fagus</i>	<i>silvatica</i> L.	Buk	lesní
JS	<i>Fraxinus</i>	<i>excelsior</i> L.	Jasan	ztepilý
MD	<i>Larix</i>	<i>decidua</i> Mill.	Modřín	opadavý
SM	<i>Picea</i>	<i>abies</i> (L.) Karsten	Smrk	ztepilý
BOČ	<i>Pinus</i>	<i>nigra</i> Arnold	Borovice	černá
BO		<i>sylvestris</i> L.		lesní
TP	<i>Populus</i>	<i>alba</i> L.	Topol	bílý
TPČ		<i>nigra</i> L.		černý
OS		<i>tremula</i> L.		osika
DBZ	<i>Quercus</i>	<i>petraea</i> Liebl.	Dub	zimní
DB		<i>robur</i> L.		letní
DBP		<i>pubescens</i> Willd		pýřitý
VR	<i>Salix</i>	<i>alba</i> L., <i>fragilis</i> L.	Vrba	bílá, křehká
JŘ	<i>Sorbus</i>	<i>aucuparia</i> L.	Jeřáb	ptačí
MK		<i>aria</i> (L.) Crantz		muk
BŘK		<i>torminalis</i> (L.) Crantz		břek
TS	<i>Taxus</i>	<i>baccata</i> L.	Tis	červený
LPV	<i>Tilia</i>	<i>platyphyllos</i> Scop.	Lípa	velkolistá
LP		<i>cordata</i> Mill.		malolistá
JLH	<i>Ulmus</i>	<i>glabra</i> Huds.	Jilm	horský
JL		<i>minor</i> Mill.		habrolistý
JLV		<i>laevis</i> Pallas		vaz

4.4 Podklady pro plán péče zpracoval

Pulsatilla z.s.

info@pulsatilla.cz

Zpracováno v roce 2025.

Na zpracování se podíleli: Ing. Radomír Němec Ph.D., Mgr. Zuzana Němcová

Zpracovatelé plánu péče děkují za konzultace a písemná a ústní sdělení Ing. Marku Krchňavému.

Na titulní straně: Pohled do přírodní památky.

Autor fotografií v plánu péče je Radomír Němec, pokud není uvedeno jinak.

4.5 Seznam obrázků

Obrázek 1:	Letecký snímek z roku 1953 s vyznačením území	9
Obrázek 2:	Výr velký pouští ulovené ježky z výšky na skálu, aby je pak mohl zkonzumovat	10
Obrázek 3:	Přírodní památka leží v ochranném pásmu vodního zdroje.....	12
Obrázek 4:	Skalnaté svahy nad řekou Dyjí přírodní památky Orlí hnízdo	14

5. Přílohy

Tabulky:	Příloha T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich
Mapy:	Příloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma Příloha M3a – Mapa dílčích ploch a objektů Příloha M3b – Mapa dílčích ploch a objektů Příloha M4 – Lesnická mapa typologická
Vrstvy:	Příloha V1 – Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch
Protokol	o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje.

Příloha T1 k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rám. směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	poznámka
241 E 9	-	1,35	1	DBZ	40	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				HB	30				
				LP	25				
				JS	2				
				OL	2				
				KL	1				
241 E 16	-	4,54	1	DBZ	55	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				LP	30				
				HB	15				
242 A 3	-	0,35	1	JS	70	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				HB	20				
				DBZ	5				
				LP	5				
242 A 4	-	0,09	1	OS	75	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				BR	10				
				MD	10				
				JIV	5				
242 A 6	-	0,11	1	JS	60	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				LP	35				
				HB	5				
242 A 13	-	1,9	1	DBZ	50	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				BO	30				
				HB	10				
				LP	10				
242 B 13	-	7,68	1	BO	2	3	Ponechání samovolnému vývoji.	3	Rozsáhlý prostorově a věkově diferencovaný porost.
				DBZ	81				
				HB	7				
				LP	10				

Pozn.:

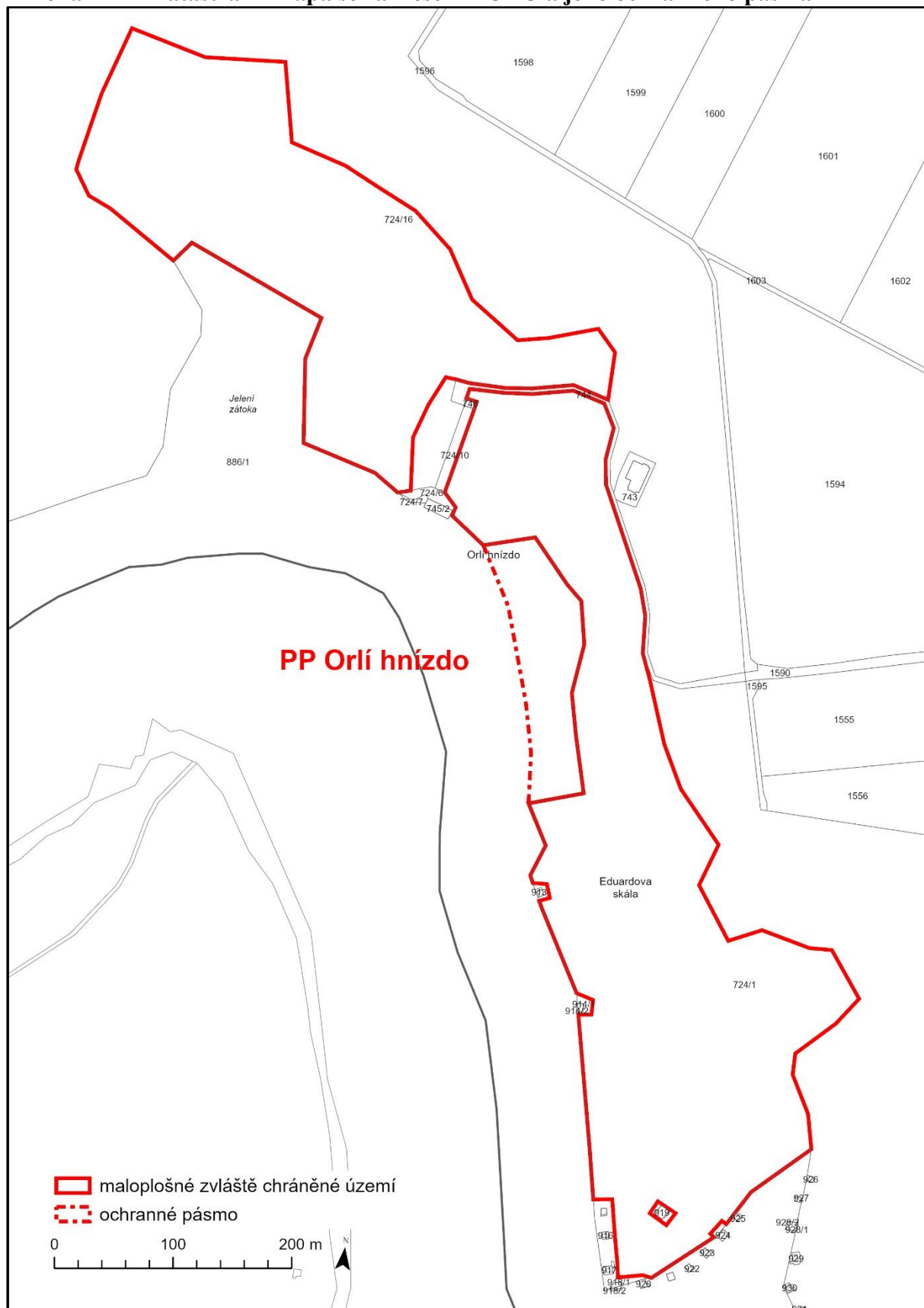
Stupně přirozenosti lesních porostů: 1 – les původní, 2 – les přírodní, 3 – les přírodě blízký, 4 – les kulturní, 5 – les nepůvodní.

Naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění: 1 – zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany), 2 – zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu), 3 – zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení v období platnosti plánu péče neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).

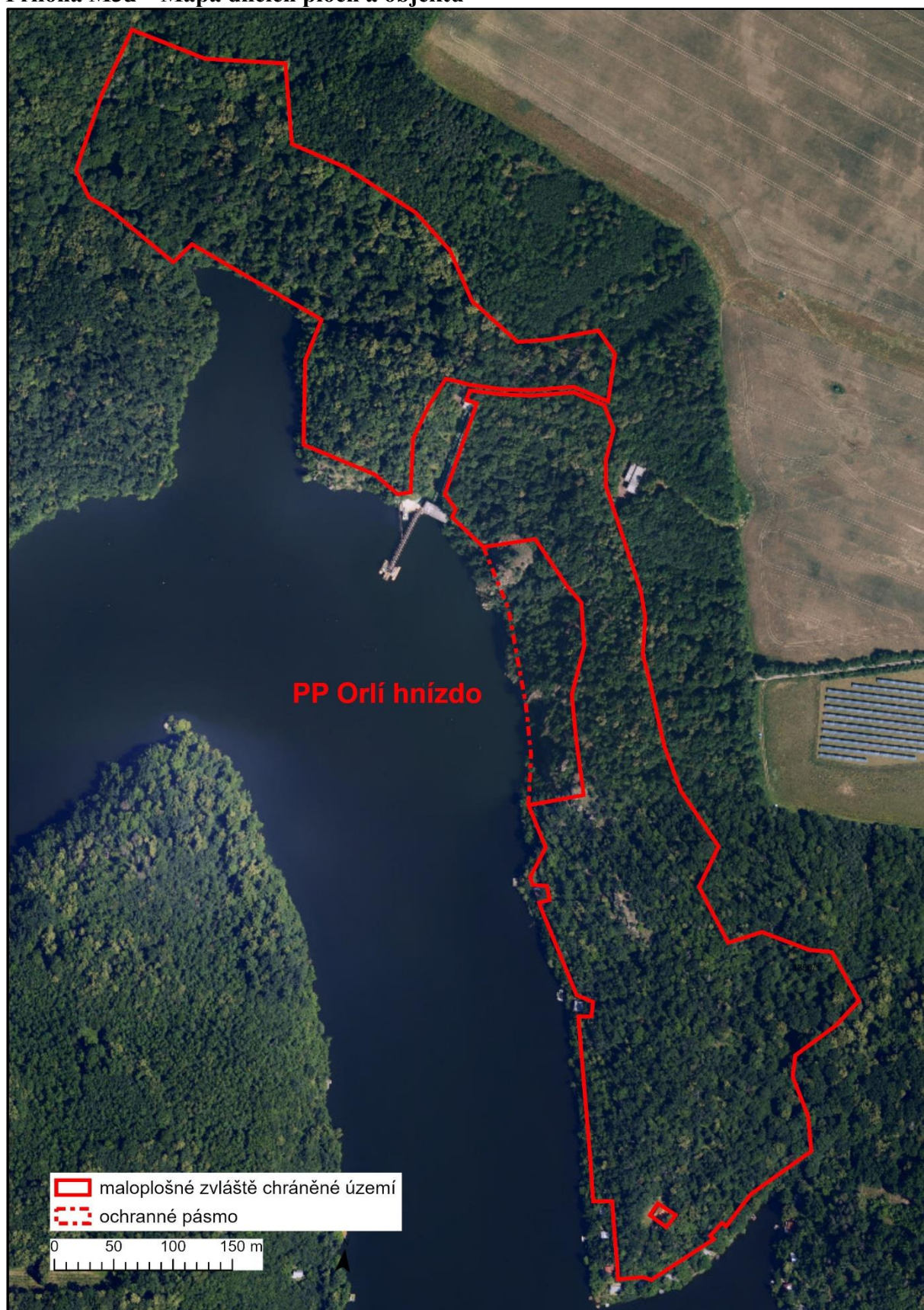
Příloha M1 – Orientační mapa s vyznačením území

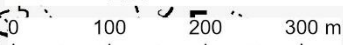
Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3a – Mapa dílčích ploch a objektů

 maloplošné zvláště chráněné území
 ochranné pásmo
 Lesni_typ

Příloha M4 – Lesnická mapa typologická

